

Спрегнути друмски мостови

Опште о спрезању

Армирано бетонска коловозна плоча се спреже са челичним носачима;

Поред локалног напрезања (савијања) АБ плоча учествује у раду спрегнутих носача;

Спрезање АБ плоче може да се изврши:

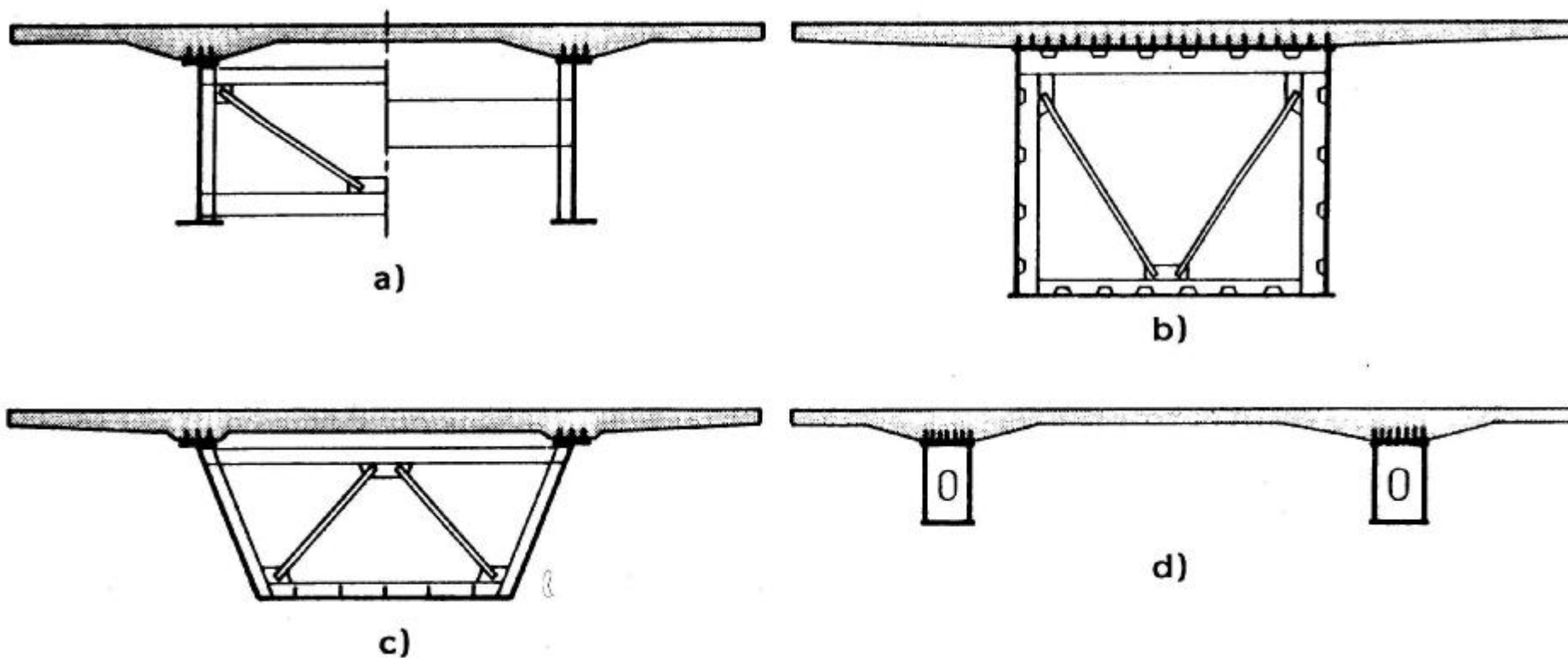
- само са главним носачима,
- са главним и попречним носачима или
- само са попречним носачима (коловоз на доњем појасу).

Да би се омогућило спрезање са главним носачима неопходно је да саобраћај буде на горњем појасу;

Облици попречних пресека спрегнутих главних носача

- **Отворени** попречни пресеци са два или више главних носача несиметричног I попречног пресека;
- **Затворени** – сандучасти попречни пресеци (један или два сандука);
- **Мешовити** попречни пресеци – комбинација претходна два случаја;

Различити облици попречних пресека спрегнутих друмских мостова

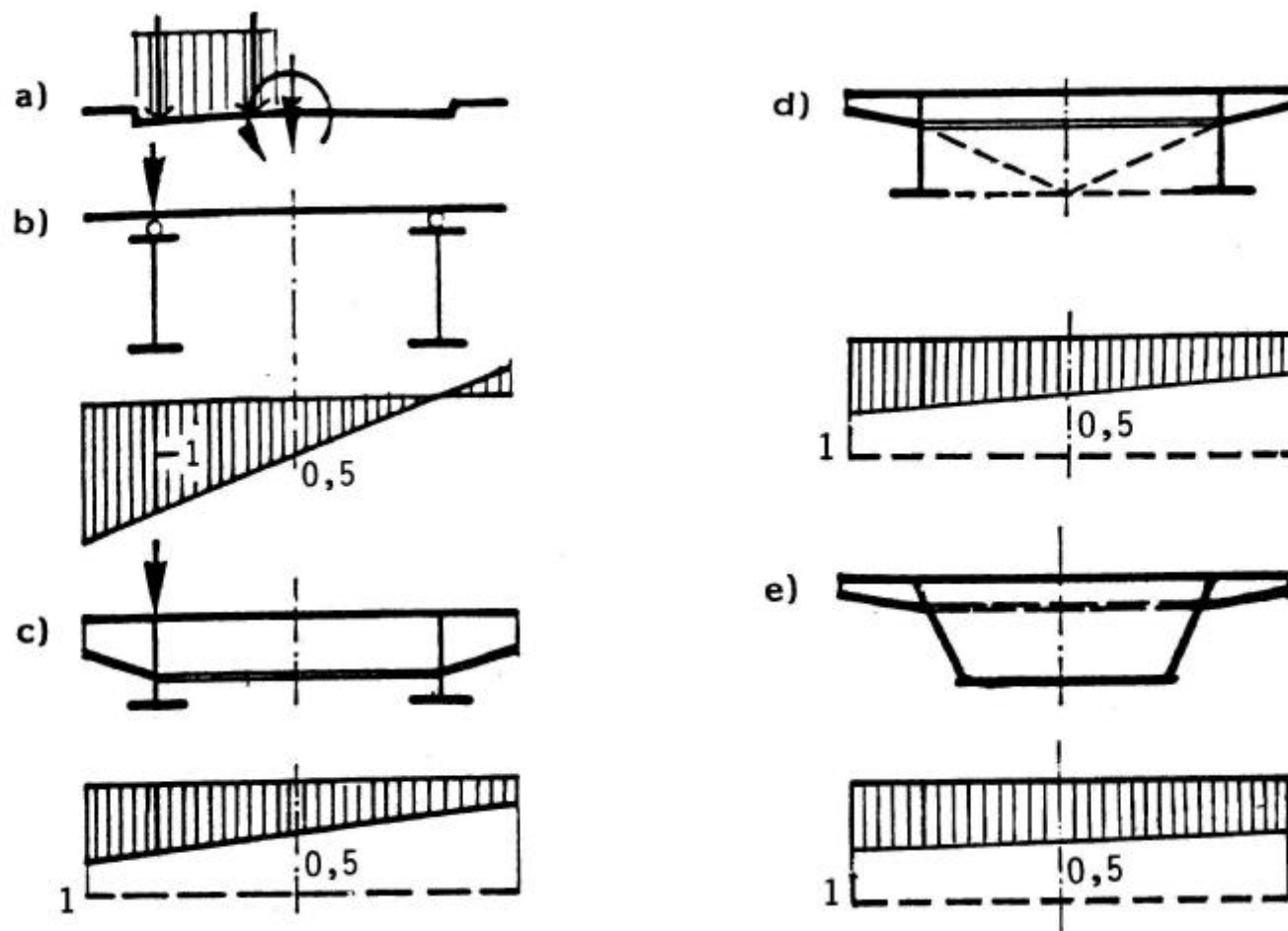
Прерасподела саобраћајног оптерећења на главне носаче

Саобраћајно оптерећење код друмских мостова може да има произвољан положај у попречном правцу (у оквиру ширине саобраћајних трака)!

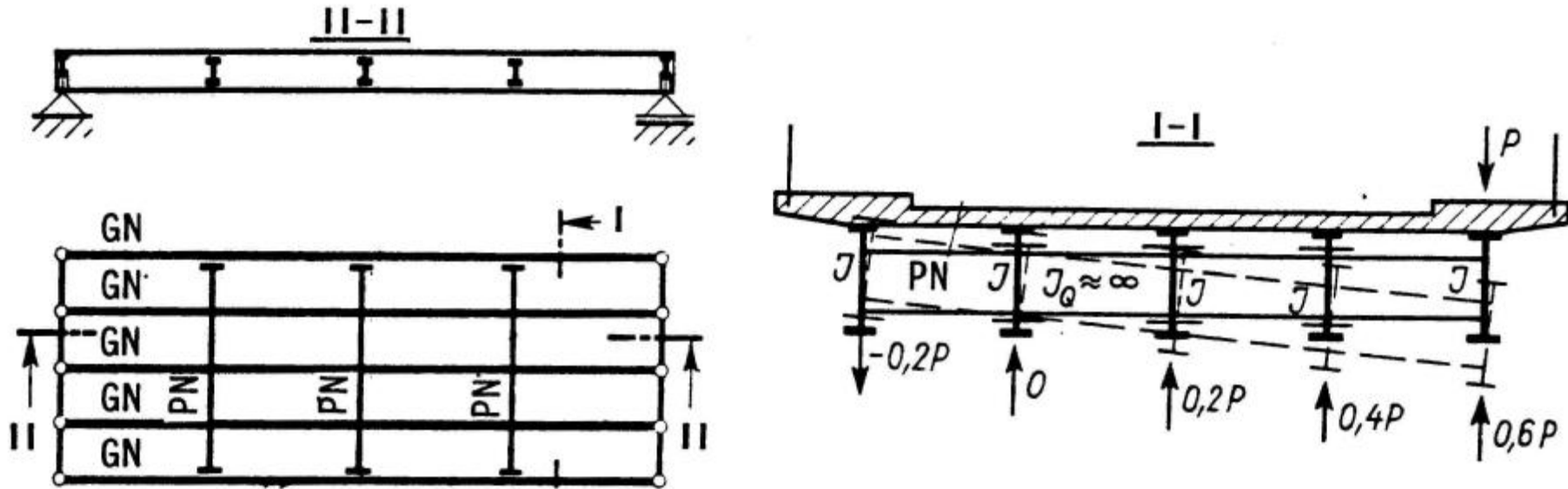
Прерасподела оптерећења зависи од:

- броја главних носача,
- врсте главних носача (торзионо меки или крути),
- односа крутости на савијање главних и попречних носача (роштиљно дејство).

Прерасподела оптерећења код различитих типова попречних пресека

Роштільно дејство поперечних и главних носача

Коефицијент крутости роштілног система:

$$z = \frac{I_0}{I} \cdot \left(\frac{\ell}{2a} \right)^3$$

АБ плоче код спрегнутих мостова

Могу да буду:

- монолитне (ливене на лицу места) или
- префабриковане (монтажне).

Коловозна АБ плоче могу да се ослањају:

- само на главне носаче или
- на главне и попречне носаче (крстасто армиране плоче).

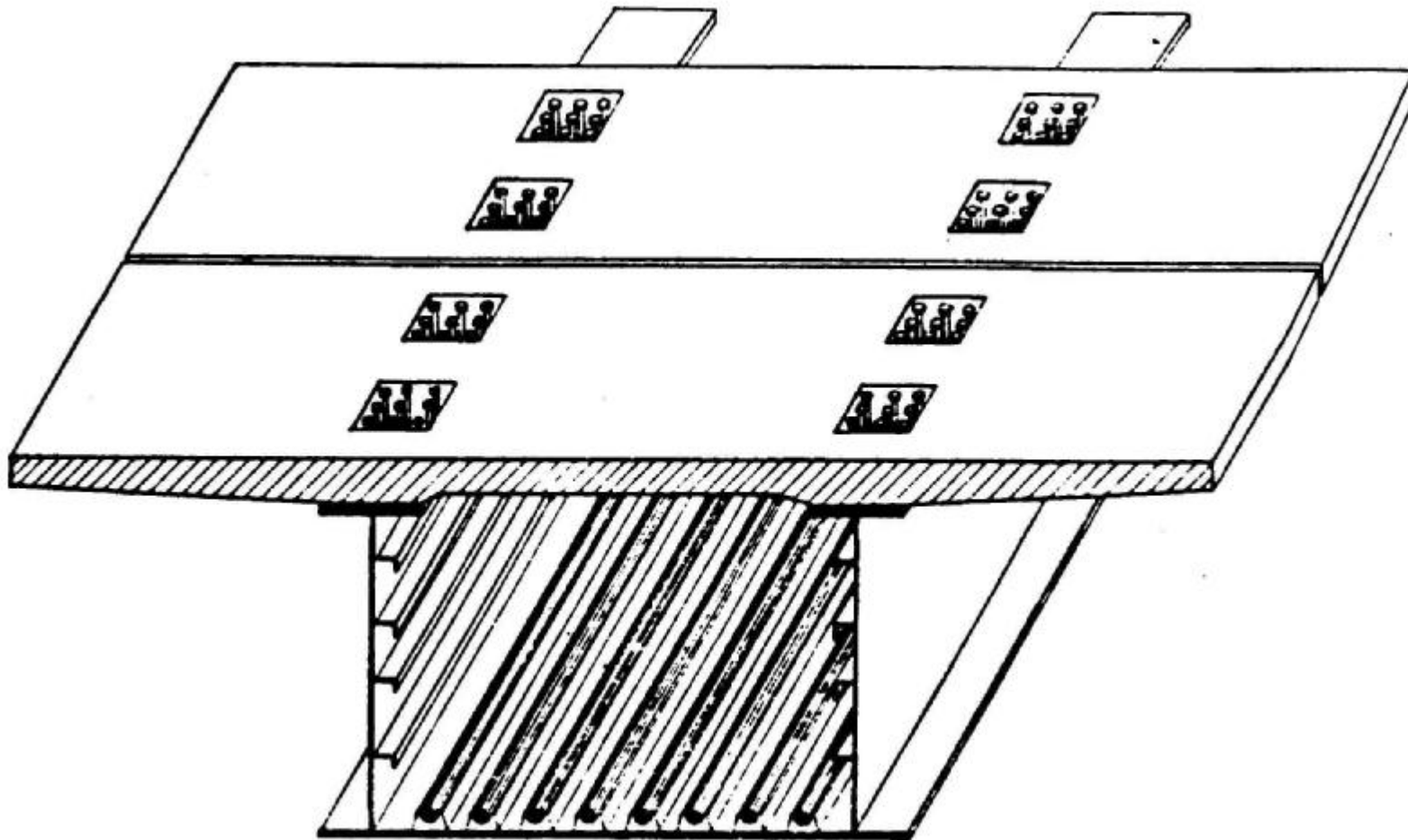
Минимална дебљина АБ плоче је 16 (18) cm,

Изнад ослонаца (главног носача) дебљина монолитне плоче треба да буде 30 cm;

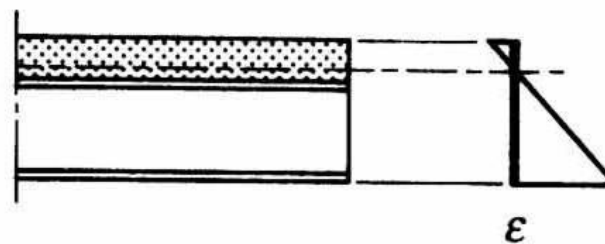
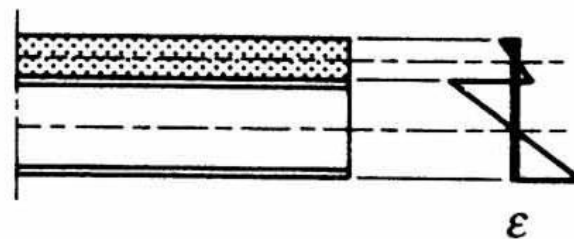
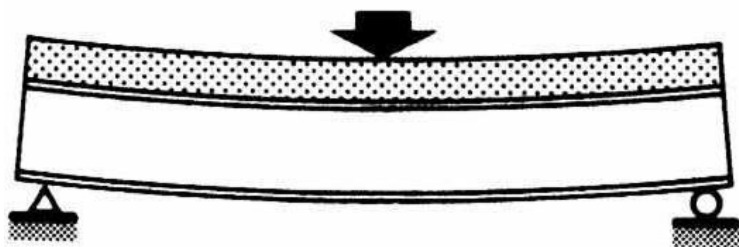
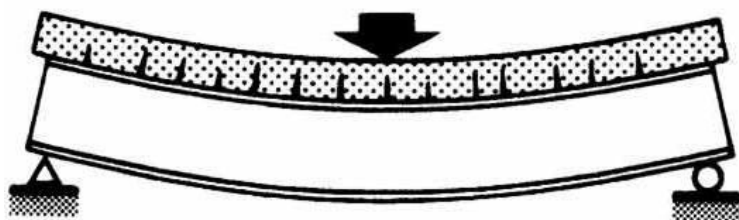
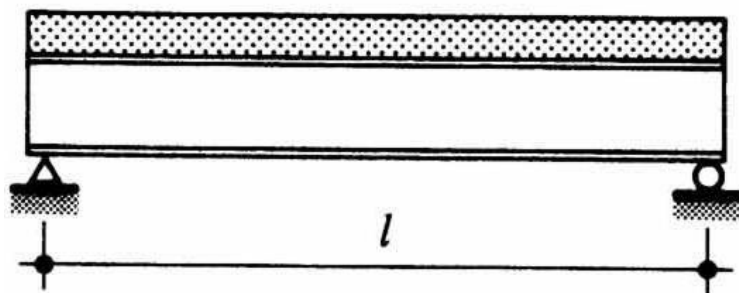
Минимална марка бетона је МБ30.

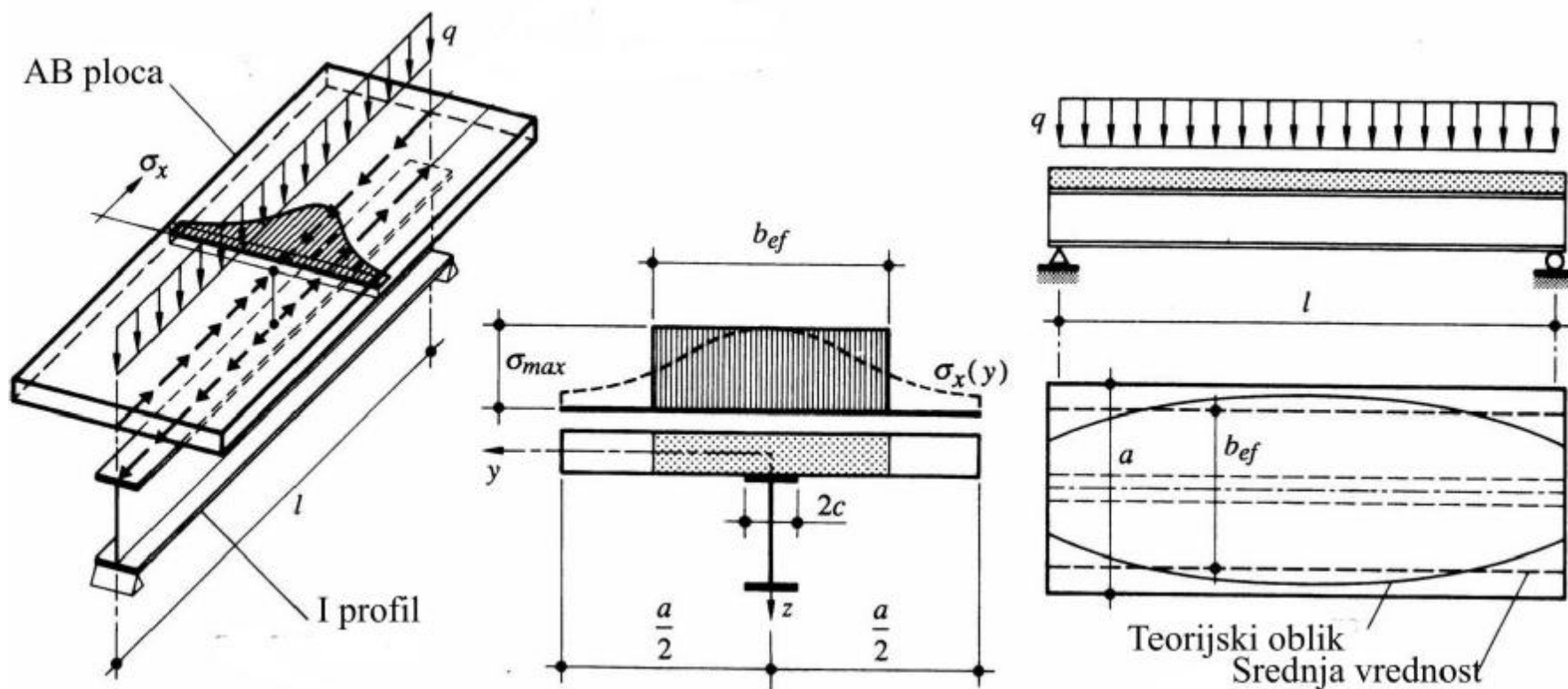
Монтажне АБ плоче

Ефекат спрезања

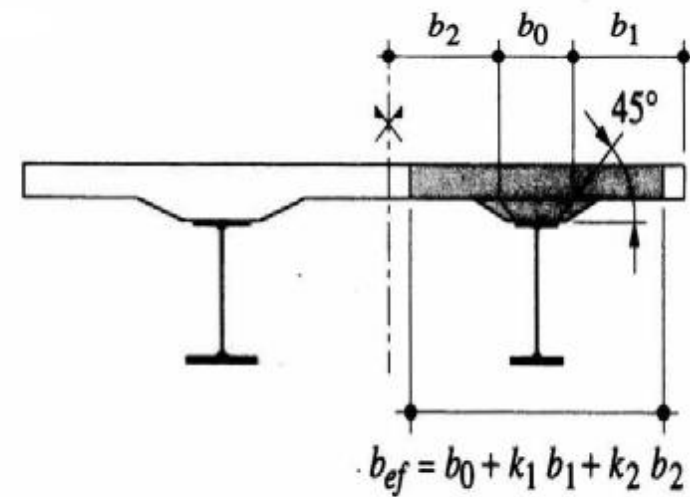
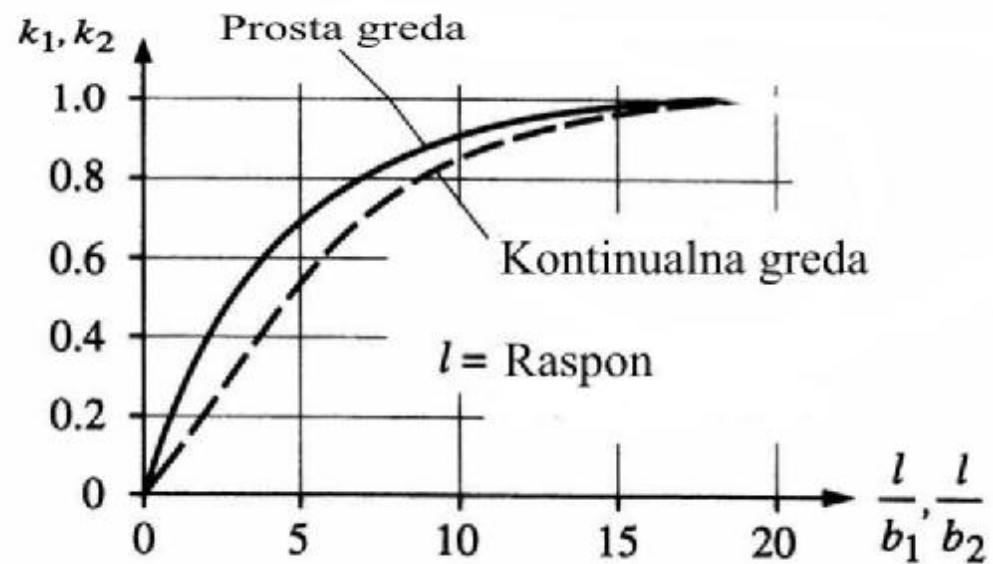

Ефективна ширина АБ плоче

Садејствујућа - ефективна ширина АБ плоче одређује се на основу *shear lag* ефекта. Овај проблем је посебно изражен код кратких мостова.

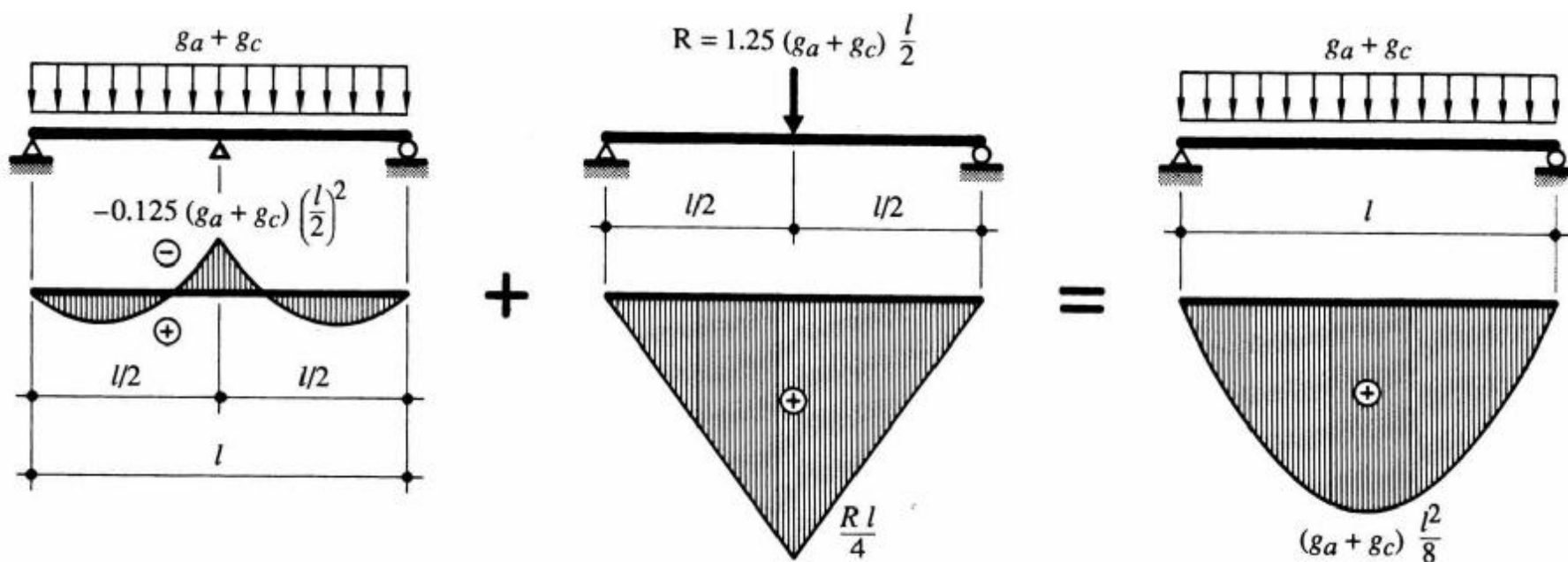
Одређивање ефективне ширине

Начини спрезања главних носача

- Спрезање за целокупно стално и саобраћајно оптерећење (монтажа на скели);
- Спрезање за део сопствене тежине, додатно стално и саобраћајно оптерећење (монтажа са привременим ослонцима – јармовима)
- Спрезање само за додатно стално и саобраћајно оптерећење;

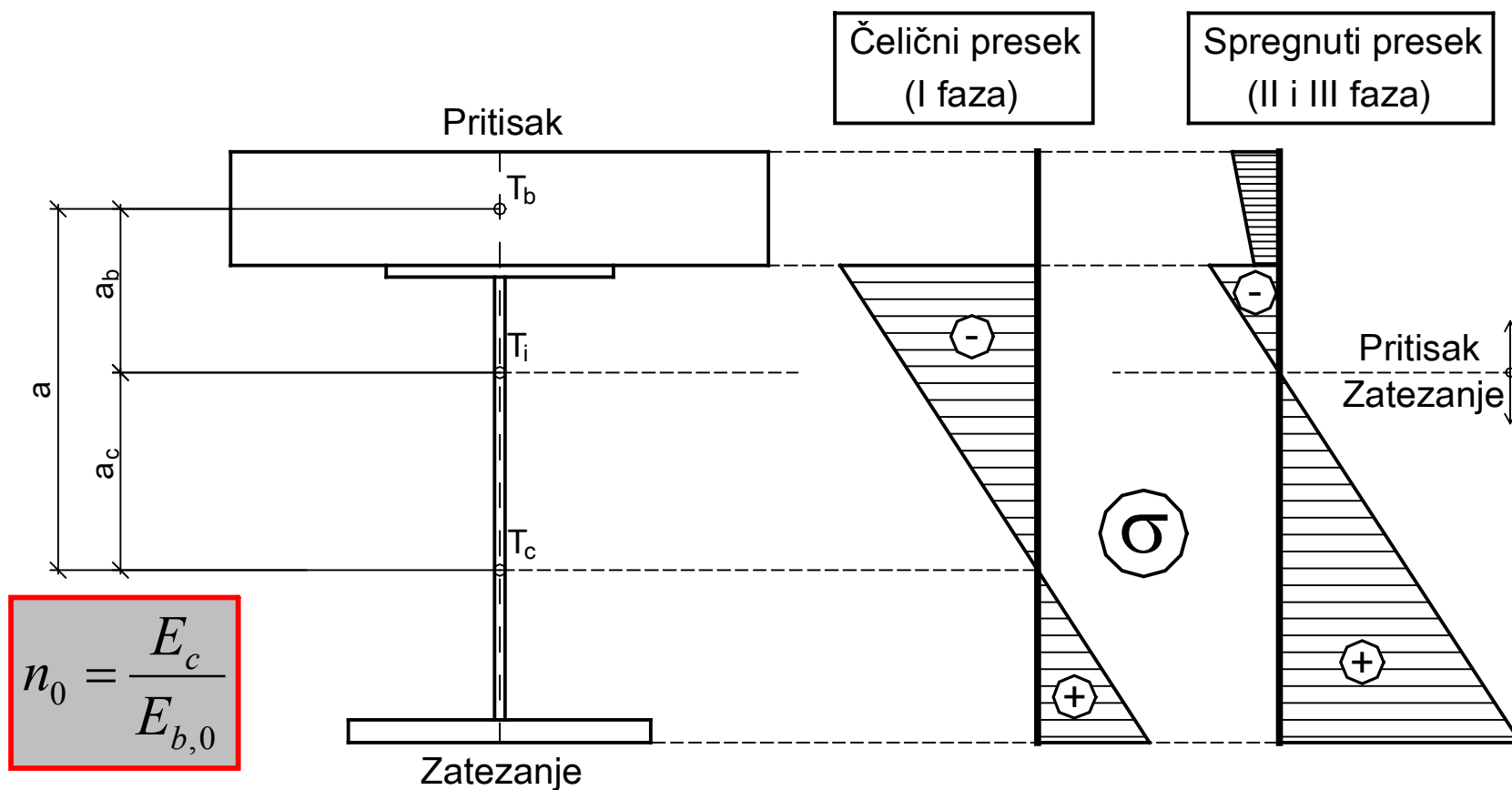
Спрезање за део сопствене тежине, додатно стално и саобраћајно оптерећење (примена јармова)

Фазе рада спрегнутог пресека

1. **Фаза напрезања (монтажа):**
  - Активан само **челични део пресека**;
  - Оптерећење од сопствене тежине челика, свежег бетона оплате и опреме за уградњу;
2. **Фаза напрезања (након очвршћавања АБ плоче $t=t_o$)**
  - Активан **спрегнути пресек**;
  - Оптерећење од додатног сталног терета (асфалт, ивичњаци, одбојници, ограде, расвета...), реакције јарма, ако постоји, и саобраћајно оптерећење;
3. **Фаза напрезања ($t=t_\infty$)**
  - Активан **спрегнути пресек**;
  - Оптерећење од скупљања и течења бетона и температурне разлике Δt ;

Анализа напрезања спрегнутог пресека

$$n_0 = \frac{E_c}{E_{b,0}}$$

$$A_{i,0} = A_c + A_b / n$$

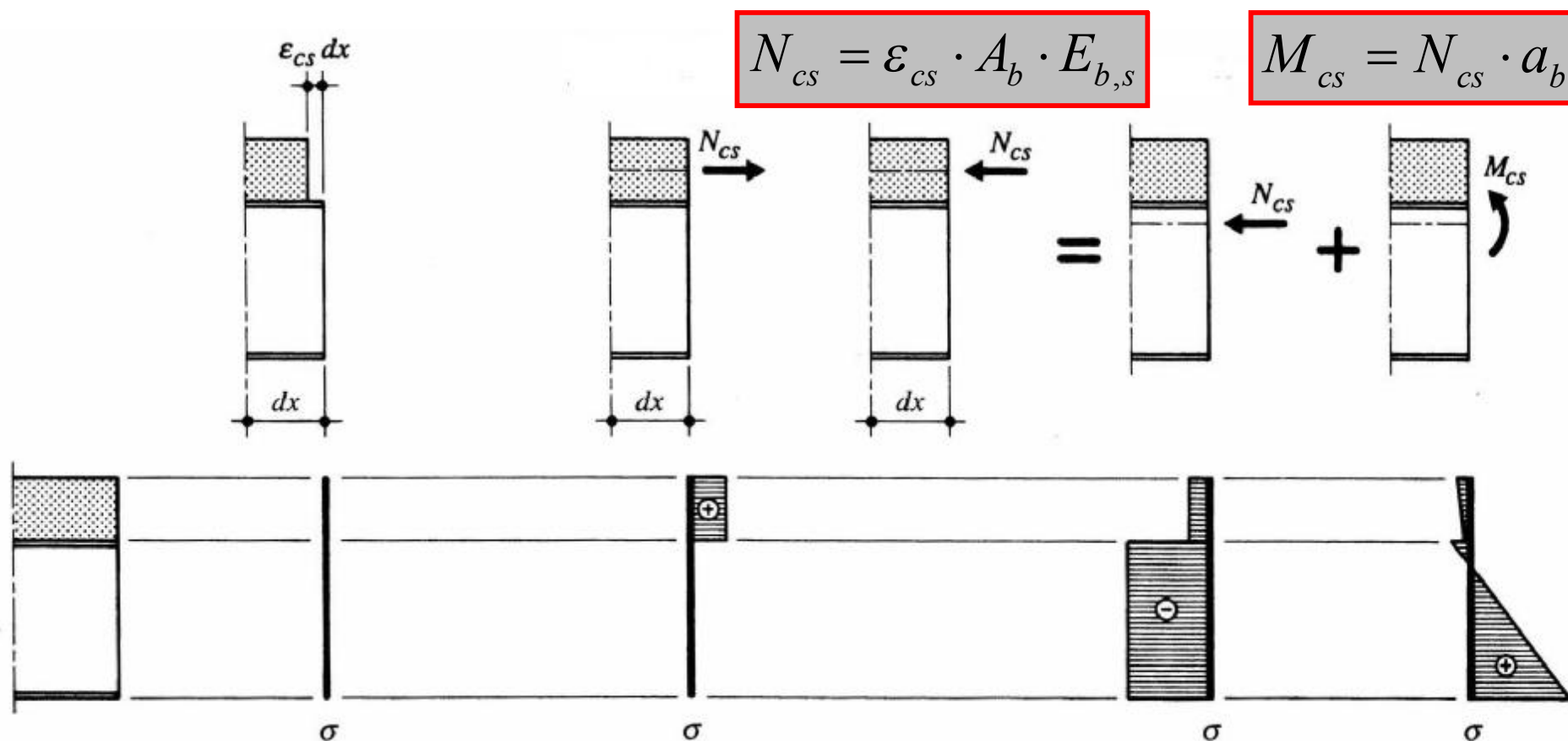
$$I_{i,0} = I_c + A_c \cdot a_c^2 + (I_b + A_b \cdot a_b^2) / n_0$$

Утицаји услед скупљања бетона ($t=t_{\infty}$)

Слободна деформација

Спречена деформација

Дијаграми нормалних напона

Утицаји услед течења бетона ($t=t_{\infty}$)

Током времена услед реолошких особина бетона (временске деформације) услед сталног оптерећења (притиска) долази до пада модула еластичности бетона.

Смањује се учешће бетонског дела пресека у носивости спрегнутог попречног пресека!

Мењају се карактеристике идеализованог попречног пресека:

$$E_{bt} = \frac{E_{b,0}}{1 + 1,1 \cdot \varphi_{\infty}}$$

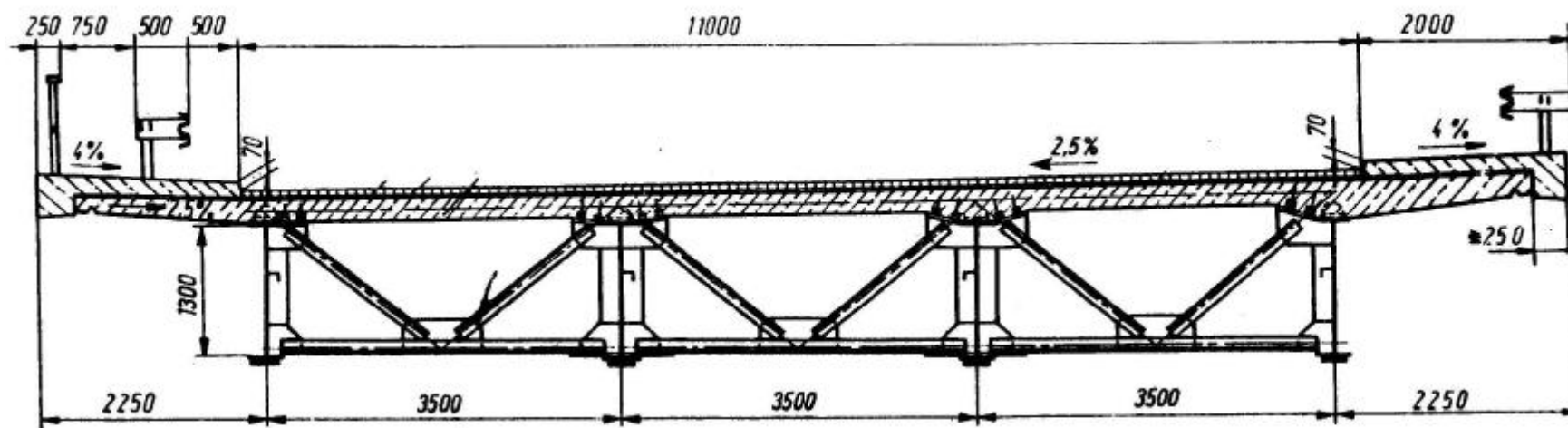
Према Фрицу (*Fritz*)

$$n_t = \frac{E_c}{E_{bt}} = n_0 \cdot (1 + 1,1 \cdot \varphi_{\infty})$$

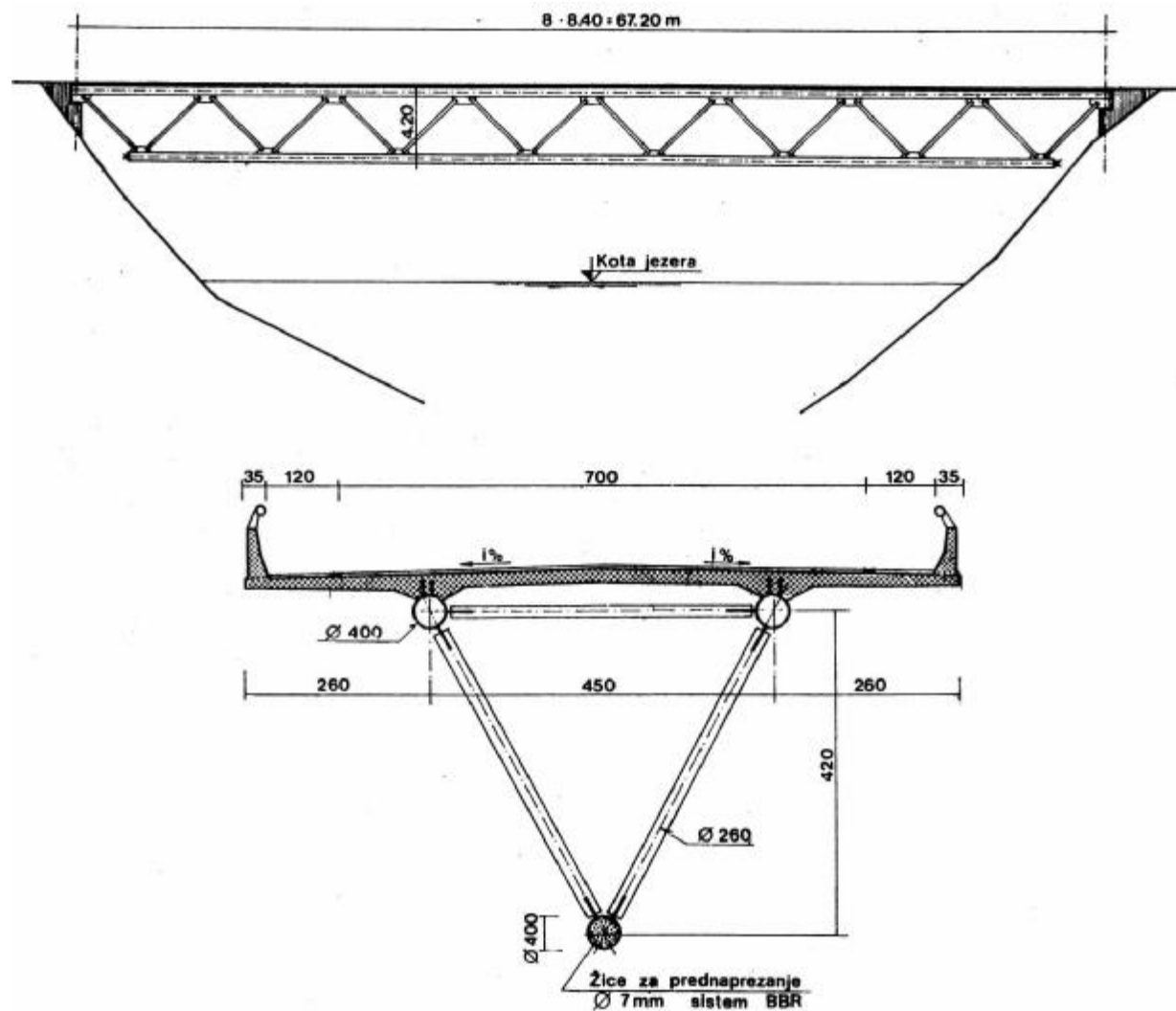
Статички системи и конструкцијско обликовање спрегнутих главних носача

- Углавном се користе код гредних система (**проста греда, континуалан носач**);
- Најповољнији систем је **проста греда** (бетонска плоча у зони притиска дуж читавог распона);
- Користе се и код лучних мостова, а у последње време и код мостова са косим затегама за коловозне греде;
- У погледу конструкцијског обликовања најчешће се користе **пуни лимени носачи**, мада има и примера са **решеткастим главним носачима**;

Спрезање АБ плоче са пуним главним носачима

Спрезање АБ плоче са решеткастим главним носачима

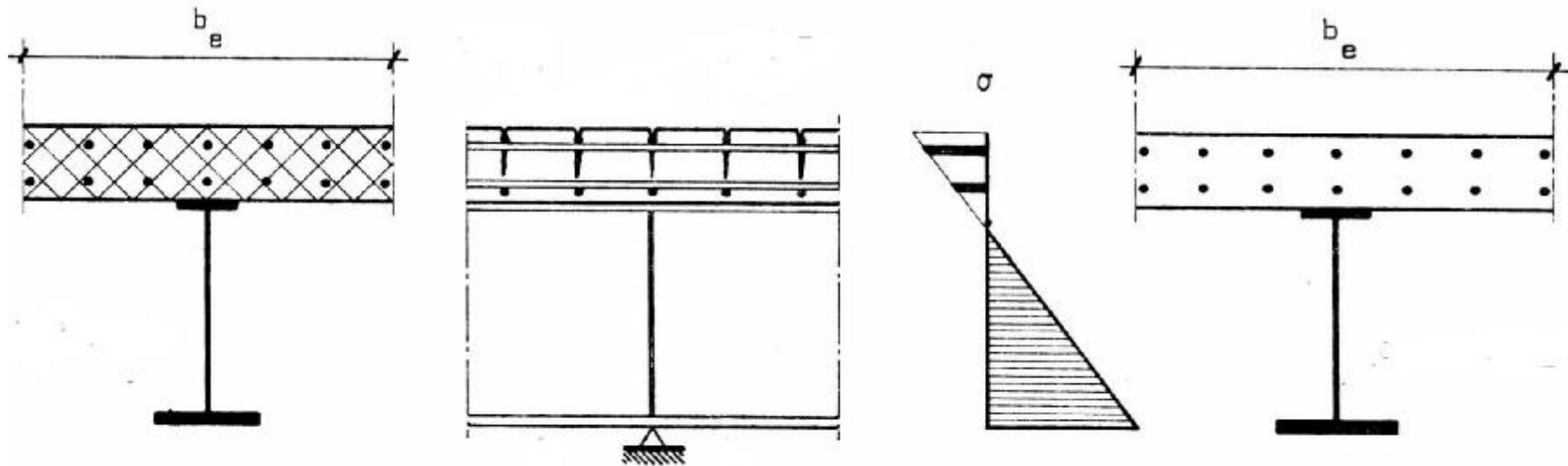

Пријем негативног момента савијања код континуалних носача

Може се остварити:

1. Помоћу обичне “меке” **арматуре**;
2. Помоћу **каблова** за преднапрезање;
3. Помоћу преднапрезања **издизањем**
(спуштањем) ослонаца;

Пријем негативног момента обичном арматуром

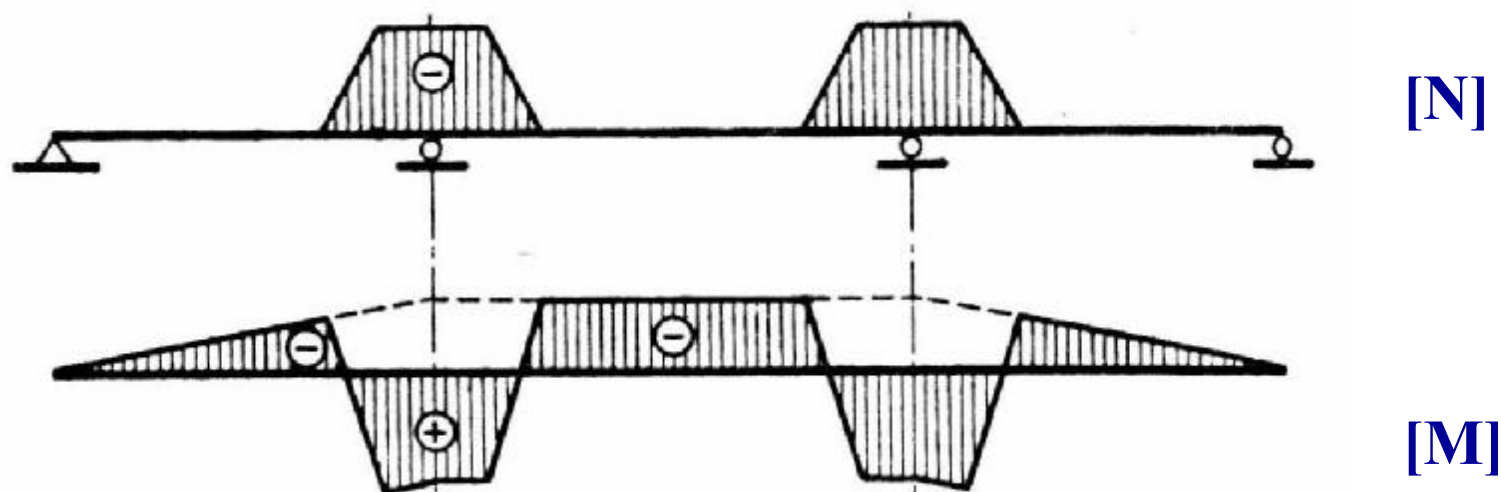

Активан пресек за прорачун
утицаја у носачу и контролу
деформација

Активан пресек за
димензионисање

Потребно је извршити доказ прслина у зетегнутом бетону!

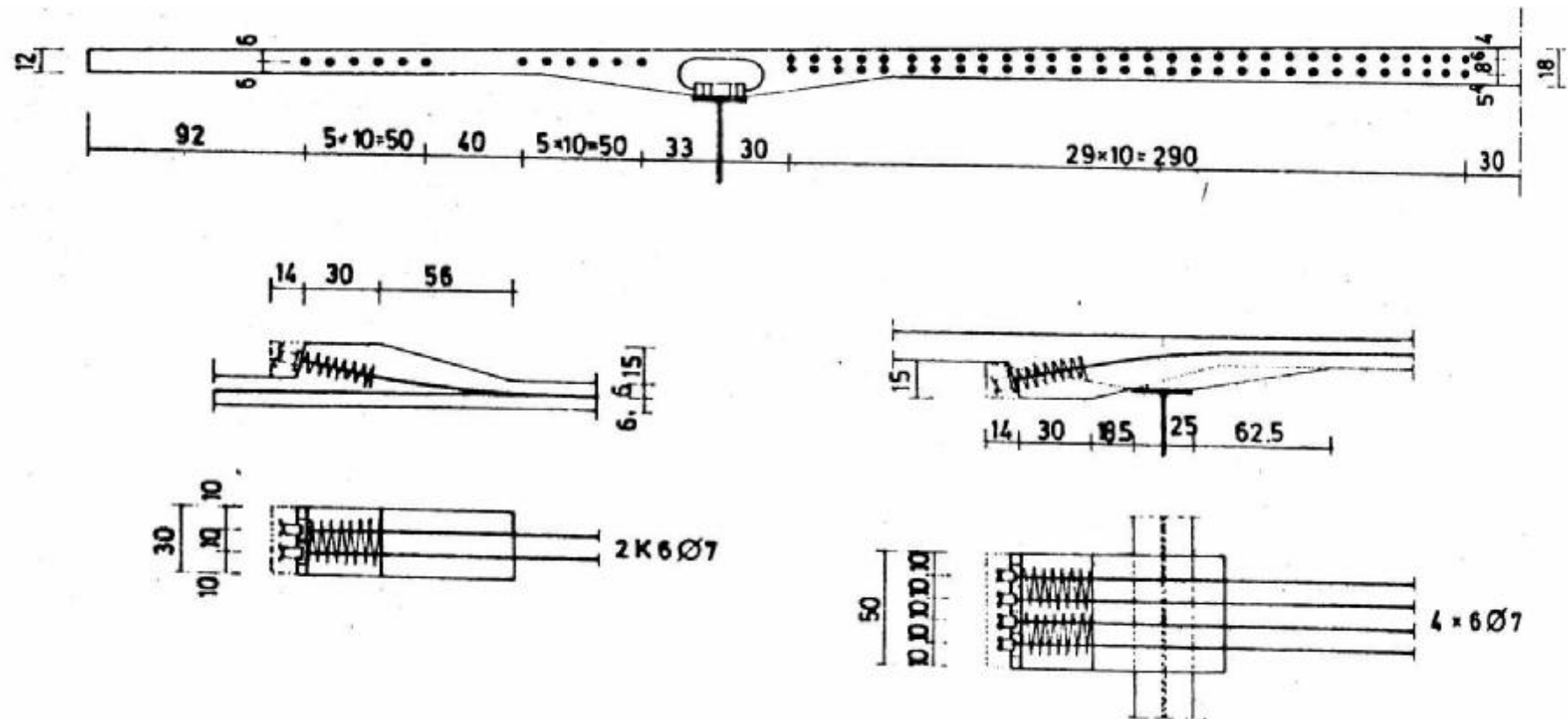
Пријем негативног момента кабловима за преднапрезање – пресечне силе од преднапрезања

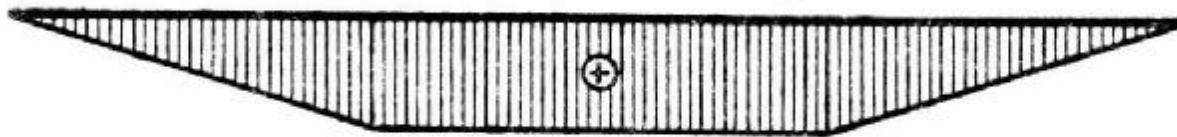
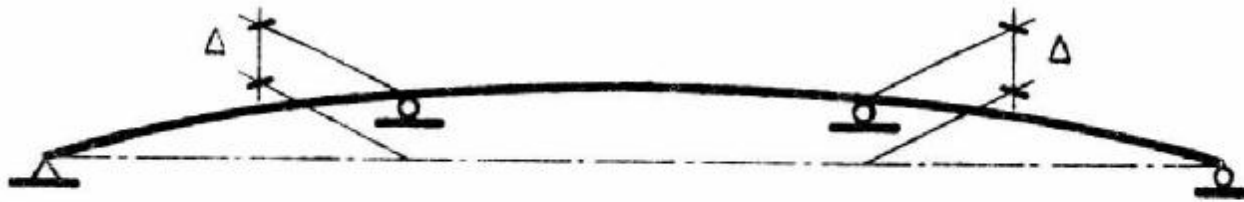
Течење бетона умањује ефекат преднапрезања!

Пријем негативног момента кабловима за преднапрезање – детаљи

Пријем негативног момента издизањем и спуштањем ослонаца

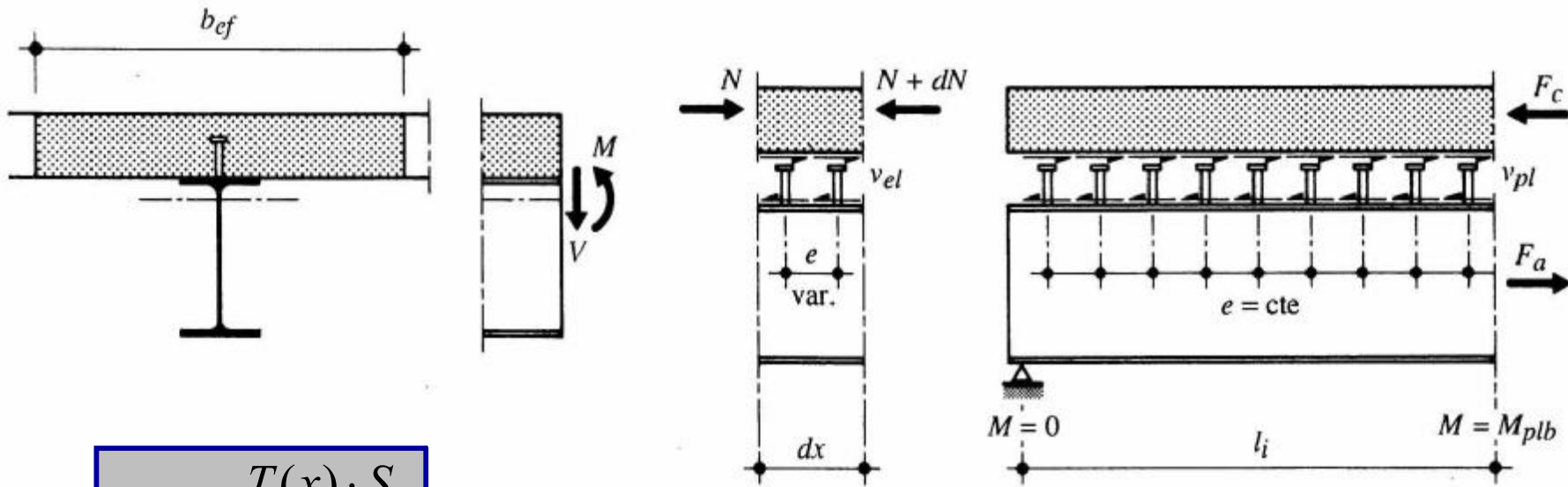
Спуштање
ослонаца

Течење
бетона

Средства за спрезање - можданици

- Спречавају проклизавање (независно хоризонтално померање) на контакту између бетона и челика и омогућавају заједнички рад попречног пресека (Бернулијева хипотеза о равном пресеку);
- Димензионишу се на дејство хоризонталних смичућих сила које делују у нивоу контакта челика и бетона;
- Највећи утицаји су у зони максималних смичућих сила (ослоначке зоне);

Напрезања можданика

$$\bar{\tau}(x) = \frac{T(x) \cdot S_o}{I}$$

$$H_i = \int_0^{\ell_i} \bar{\tau}(x) \cdot dx = \int_0^{\ell_i} \frac{T(x) \cdot S}{I} \cdot dx$$

$$n_i = \frac{H_i}{F_{dop}}$$

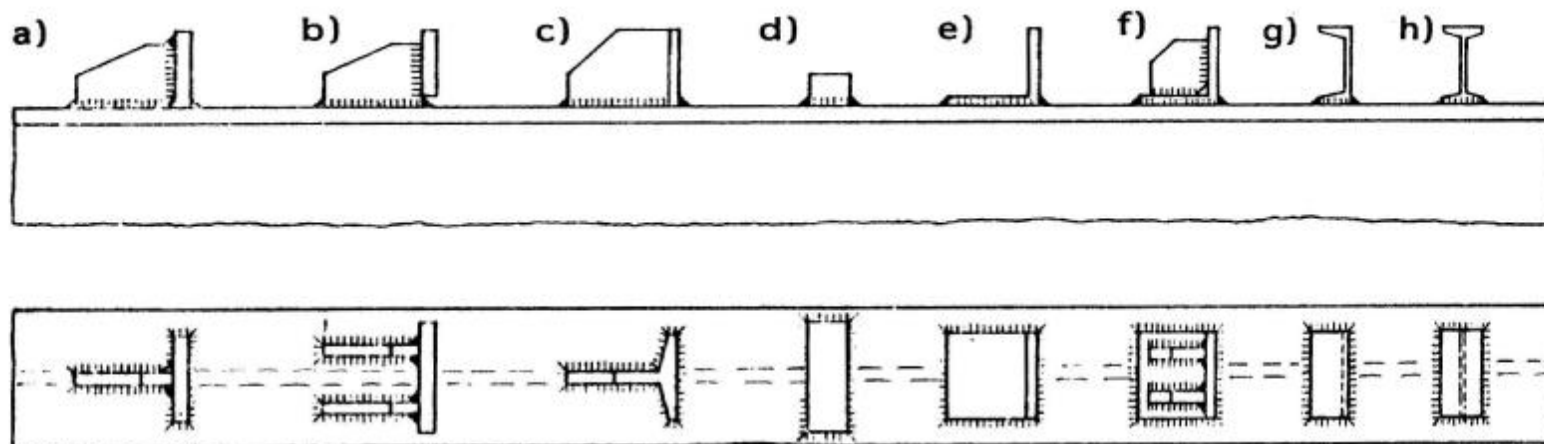
Потребан број
можданика

Врсте можданика

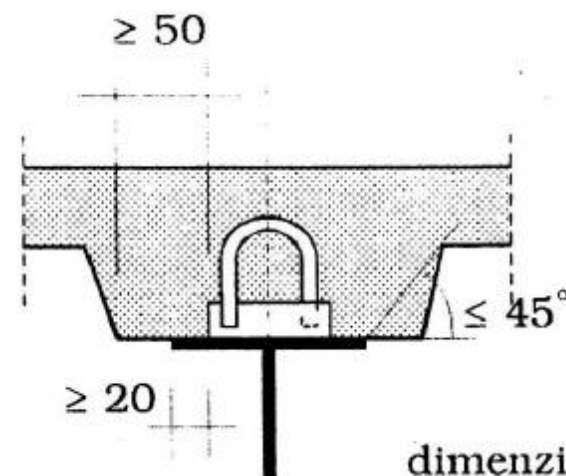
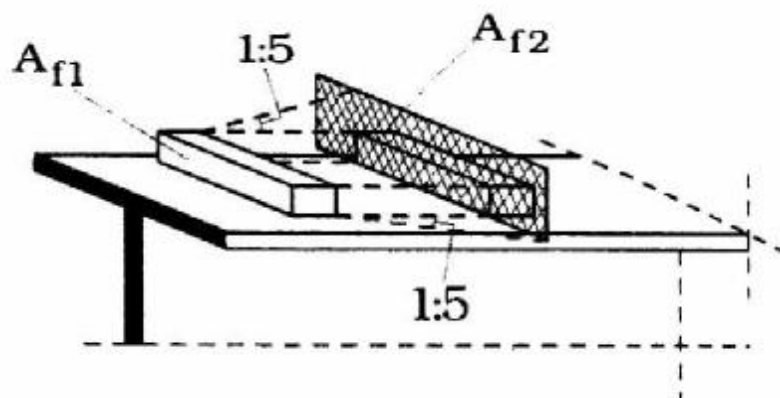
По својој конструкцији могу да буду:

- **крути** можданици,
- **еластични** (витки) можданици (ваљкасти можданици са главом, сидра и преднапрегнути високовредни завртњеви)

Крути можданци

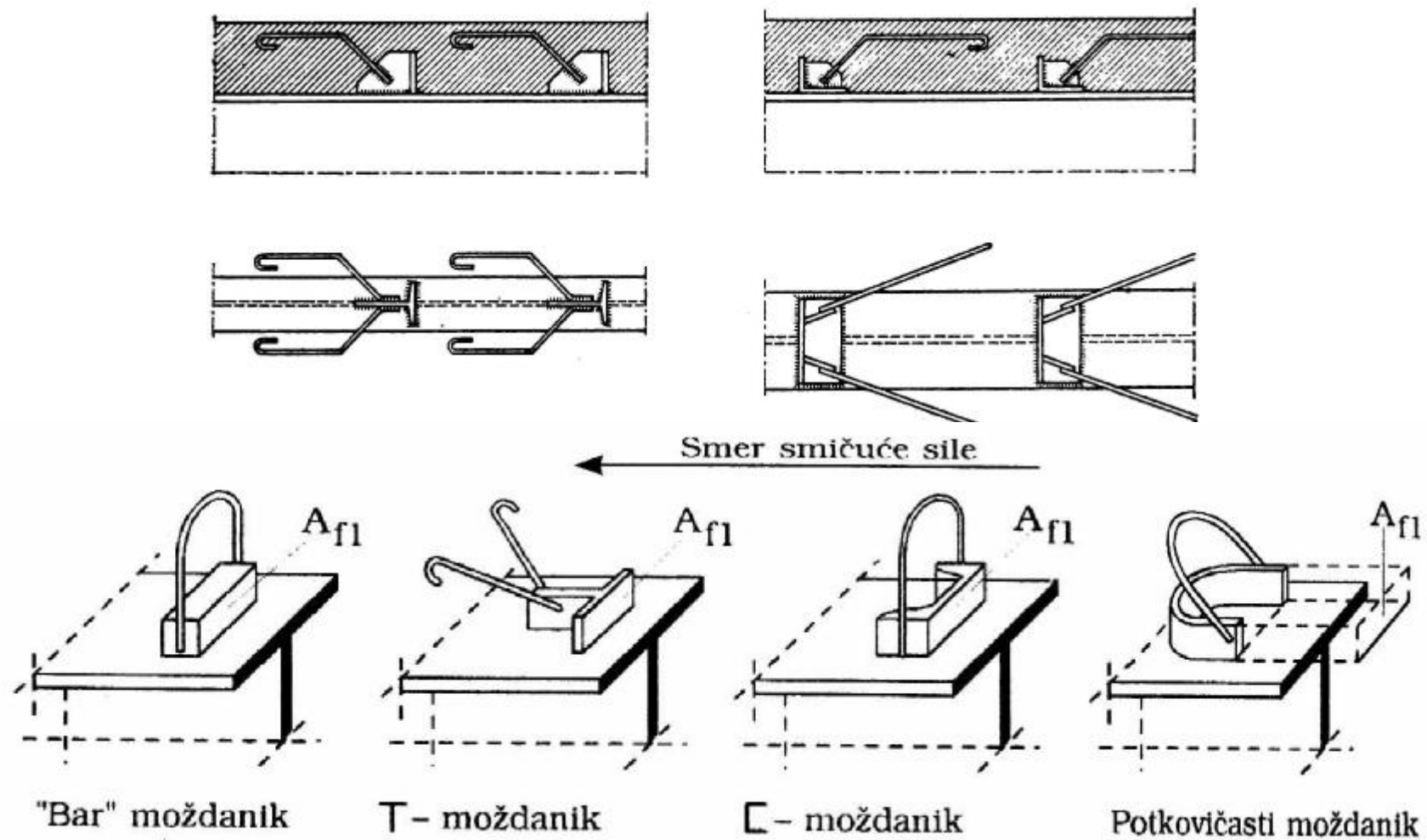
Смичућа сила се преноси директним притиском на бетон!

dimenzije u mm

$$F_{dop} = A_{f1} \cdot \sigma_{bet} \cdot \sqrt{A_{f2} / A_{f1}}$$

Комбиновани можданици – крути са сидрима од арматуре

Еластични ваљкасти можданици са главом

Предности ваљкастих (чеп) можданика

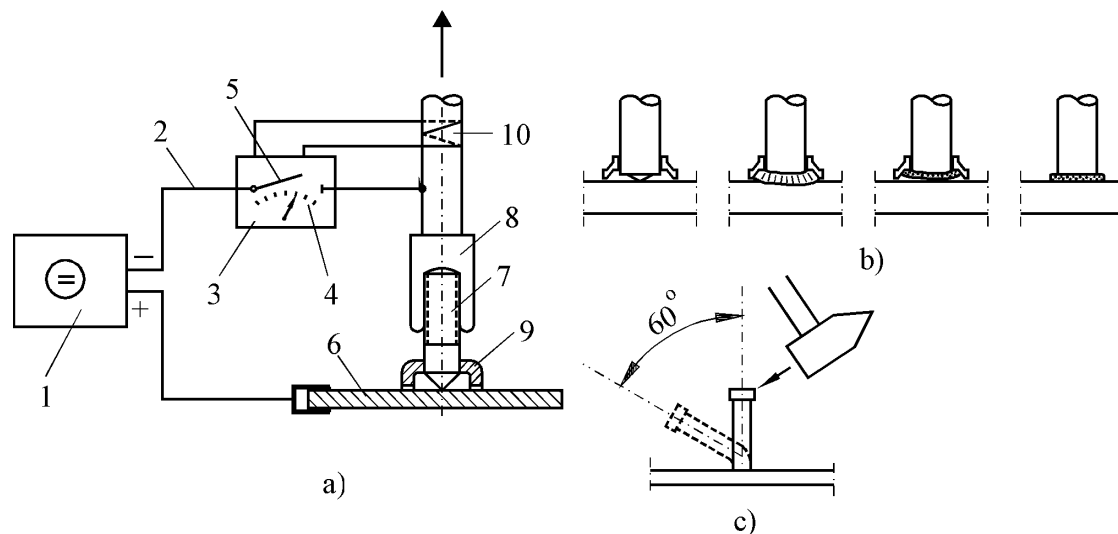
- Брзо и једноставно постављање;
- Заузимају мали простор и не ремете распоред арматуре;
- Смичуће силе преносе смицањем, затезањем и савијањем;
- Боље прожимају АБ плочу и имају бољу отпорност на замор;
- Имају мању тежину (15-30%);

Заваривање ваљкастих (чеп) можданика са главом

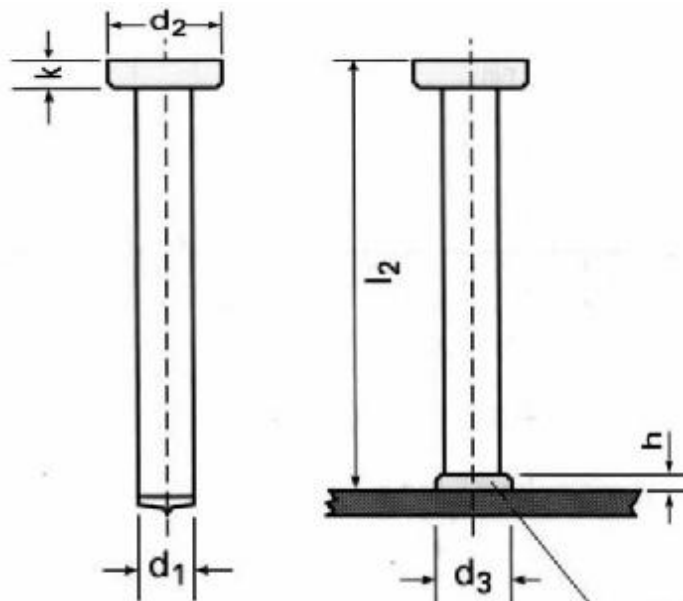

Електролучно завртивање посебним уређајима за заваривање.

Произвођачи: *Peco, Nelson*

Стандардне димензије

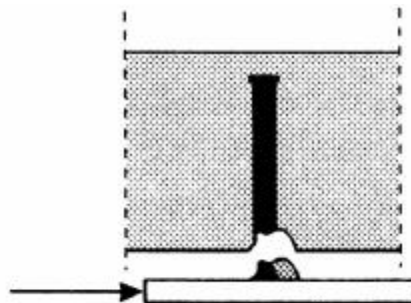

Пречници ваљкастих (чеп)
можданика су: 13, 16, 19 и
22 mm.

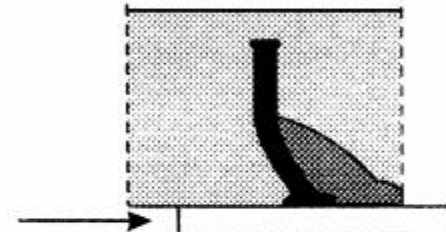
Werkstoff: S235 J2G3+C450, Matière: S235 J2G3+C450, Material: S235 J2G3+C450

Ø	l ₂	Bestell-Nr. No de pièce Part No.	Stück/ Faß Pièce/ tonneau Picea/ barrel	Gewicht Poids Weight (kg/100)	d ₁	d ₂	d ₃	k	h	Keramikring normal Bague réfract. normale Ferrule/norm. Type
1/4" (6)	50	15-09-17	10.000	1,6	6,35	12,7	9,7	4,7	3,0	KSN 1/4"
1/4" (6)	65	15-04-66	8.000	2,0	6,35	12,7	9,7	4,7	3,0	KSN 1/4"
1/4" (6)	100	15-05-79	4.500	2,8	6,35	12,7	9,7	4,7	3,0	KSN 1/4"
3/8" (10)	50	15-04-82	4.500	4,1	9,52	19,05	12,5	7,1	4,0	KSN 3/8"
3/8" (10)	75	15-15-37	3.300	5,4	9,52	19,05	12,5	7,1	4,0	KSN 3/8"
3/8" (10)	100	15-04-68	2.400	6,8	9,52	19,05	12,5	7,1	4,0	KSN 3/8"
3/8" (10)	125	15-29-20	1.900	8,2	9,52	19,05	12,5	7,1	4,0	KSN 3/8"
3/8" (10)	150	15-11-31	1.400	9,5	9,52	19,05	12,5	7,1	4,0	KSN 3/8"
3/8" (10)	175	15-41-34	1.000	10,8	9,52	19,05	12,5	7,1	4,0	KSN 3/8"
1/2" (13)	25	15-16-87	4.000	5,2	12,7	25,4	17,0	8,0	5,0	KSN 1/2"
1/2" (13)	50	15-04-71	2.500	7,7	12,7	25,4	17,0	8,0	5,0	KSN 1/2"
1/2" (13)	75	15-04-72	1.800	10,2	12,7	25,4	17,0	8,0	5,0	KSN 1/2"
1/2" (13)	100	15-04-73	1.400	12,7	12,7	25,4	17,0	8,0	5,0	KSN 1/2"
1/2" (13)	125	15-04-74	1.100	15,2	12,7	25,4	17,0	8,0	5,0	KSN 1/2"
1/2" (13)	150	15-21-16	900	17,7	12,7	25,4	17,0	8,0	5,0	KSN 1/2"
1/2" (13)	175	15-28-87	700	20,2	12,7	25,4	17,0	8,0	5,0	KSN 1/2"
5/8" (16)	35	15-28-02	2.000	9,2	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
5/8" (16)	50	15-25-20	1.500	11,7	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
5/8" (16)	75	15-04-77	1.200	15,6	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
5/8" (16)	100	15-04-78	900	19,5	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
5/8" (16)	125	15-04-79	700	24,2	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
5/8" (16)	150	15-04-80	600	27,2	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
5/8" (16)	175	15-28-55	500	31,1	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
5/8" (16)	200	15-15-01	400	35,8	15,87	31,7	21,0	8,0	7,0	KSN 16
3/4" (19)	50	15-04-88	1.250	16,1	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	60	15-04-89	1.100	17,6	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	75	15-04-90	950	21,0	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	80	15-04-91	850	22,1	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	100	15-04-92	700	26,6	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	125	15-04-93	600	32,2	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	150	15-04-94	500	37,8	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	175	15-17-95	400	43,4	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19
3/4" (19)	200	15-37-55	350	51,8	19,05	31,7	24,0	10,0	9,0	KSN 19

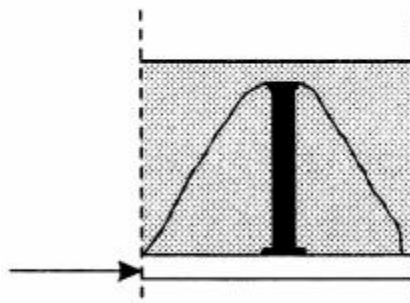
Потенцијални облици лома ваљкастих можданка

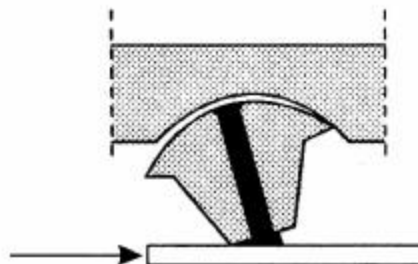
Kidanje moždanika smicanjem neposredno iznad prstenastog šava (može da se javi i kod rebrastih ploča)

Lokalno drobljenje betona u podnožju moždanika (može da se javi i kod rebrastih ploča)

Izvlačenje betonskog konusa (prskanje betona u području moždanika)

Odvajanje betonskog rebra smicanjem

Носивост чеп можданика према Еврокоду

Гранична носивост можданика на смицање:

$$P_{Rd} = 0,8 \cdot \frac{d^2 \pi}{4} \cdot f_u \cdot \frac{1}{\gamma_v}$$

$$\gamma_v = 1,25$$

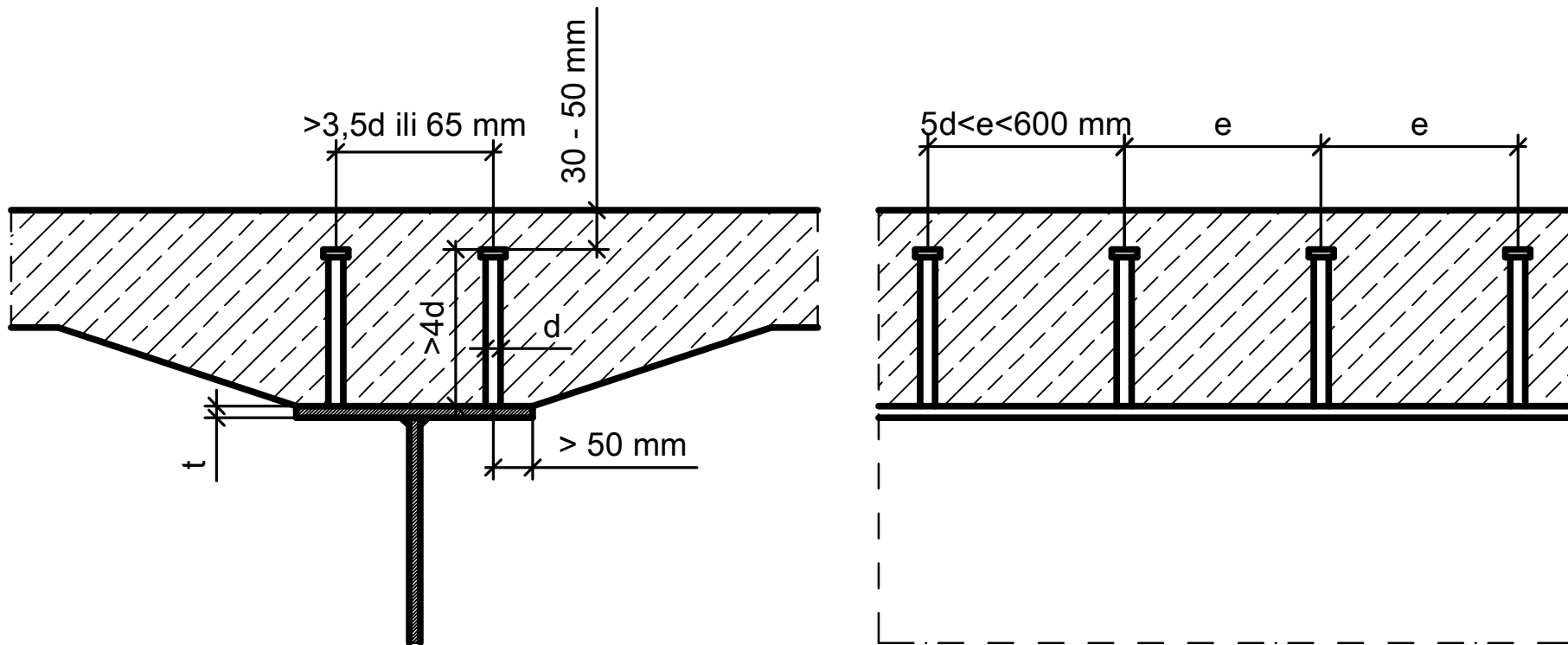
Гранична носивост околног бетона:

$$P_{Rd} = 0,29 \cdot \alpha \cdot d^2 \sqrt{f_{ck} \cdot E_{cm}} \cdot \frac{1}{\gamma_v}$$

$$\alpha = 0,2 \cdot [h / d + 1] \leq 1$$

Носивост можданика једнака је мањој вредности!

Обликовање детаља – минимална и максимална растојања чеп можданика

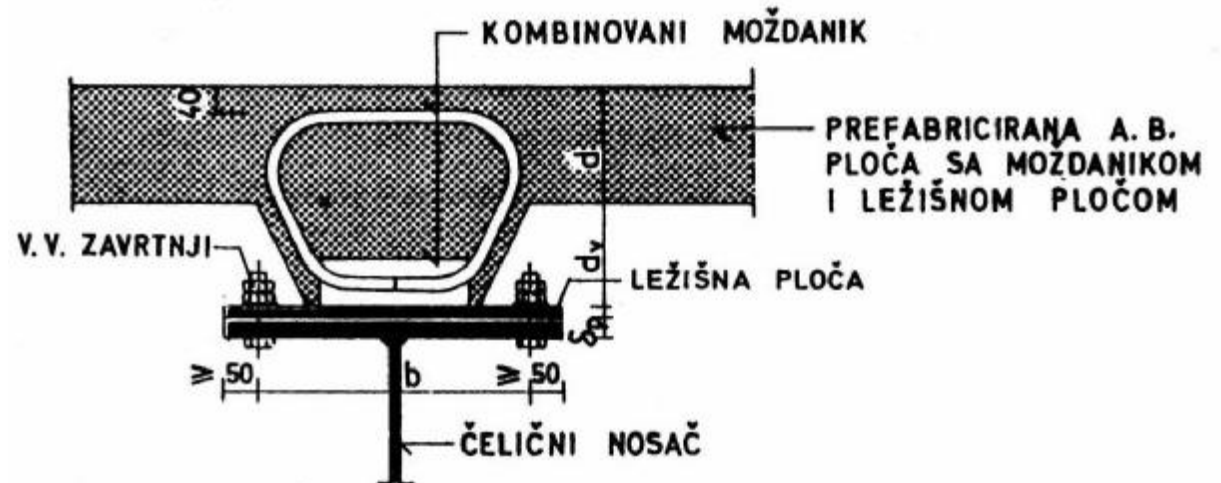
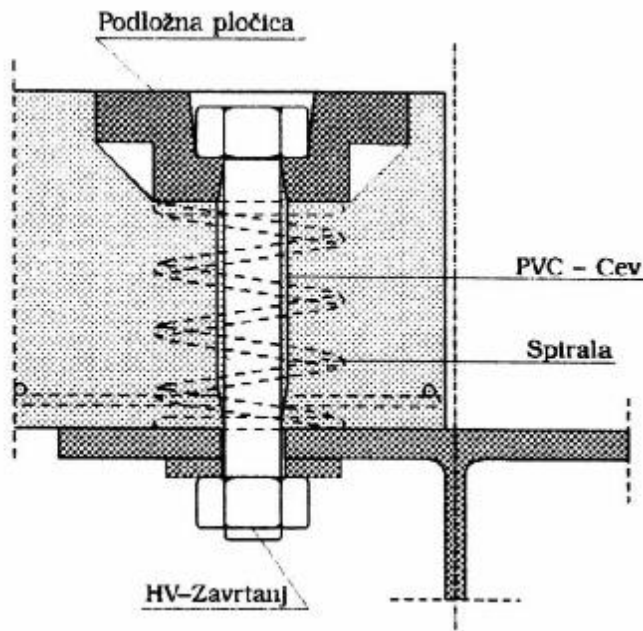

$d \leq 2,5t$ за притиснуте ножице

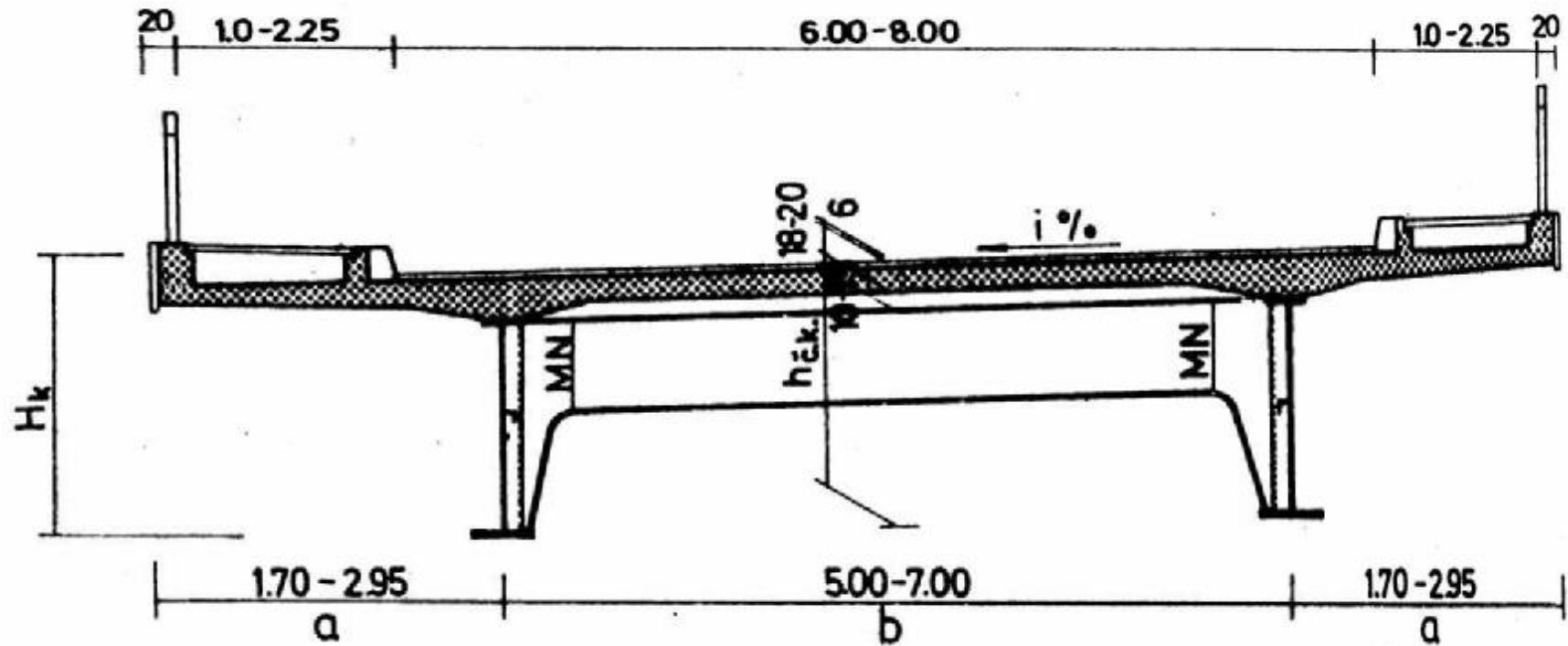
$d \leq 1,5t$ за затегнуте ножице

Спрезање помоћу преднапрегнутих високовредних завртњева

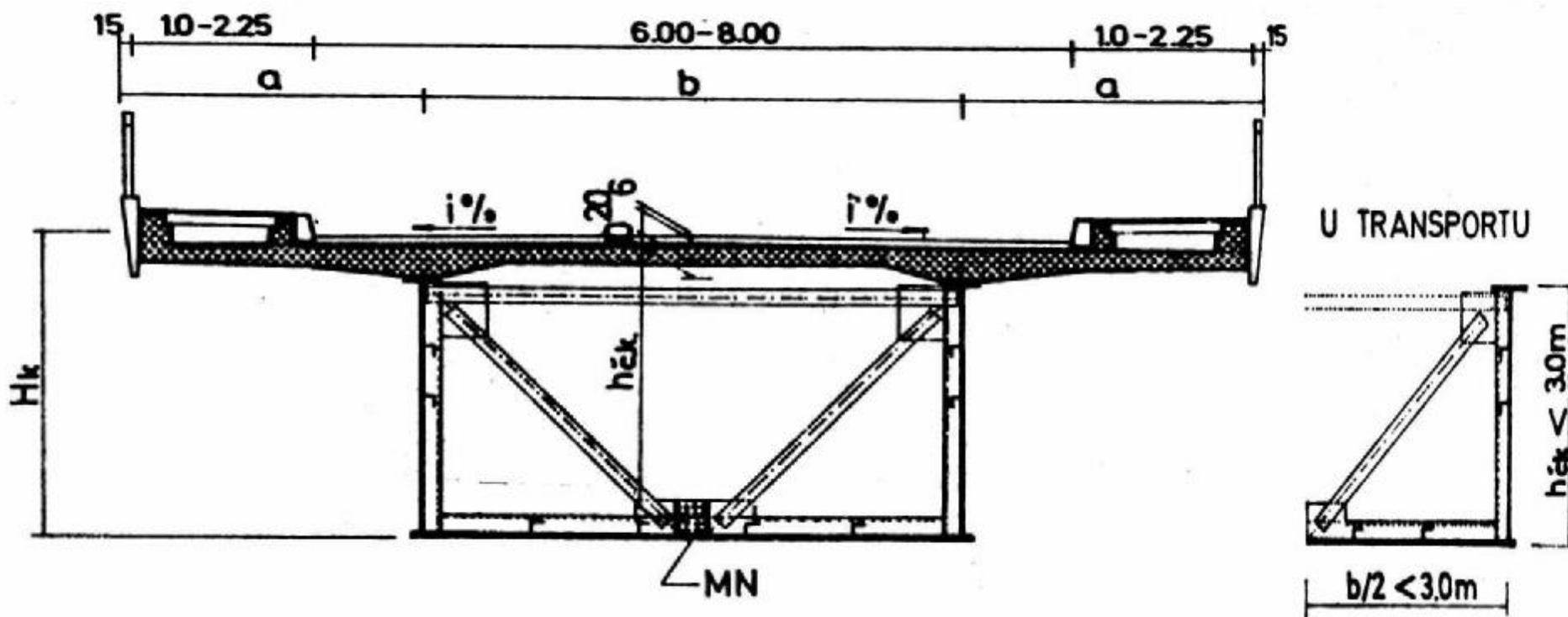

Попречни пресек друмског моста са два главна носача отвореног I пресека

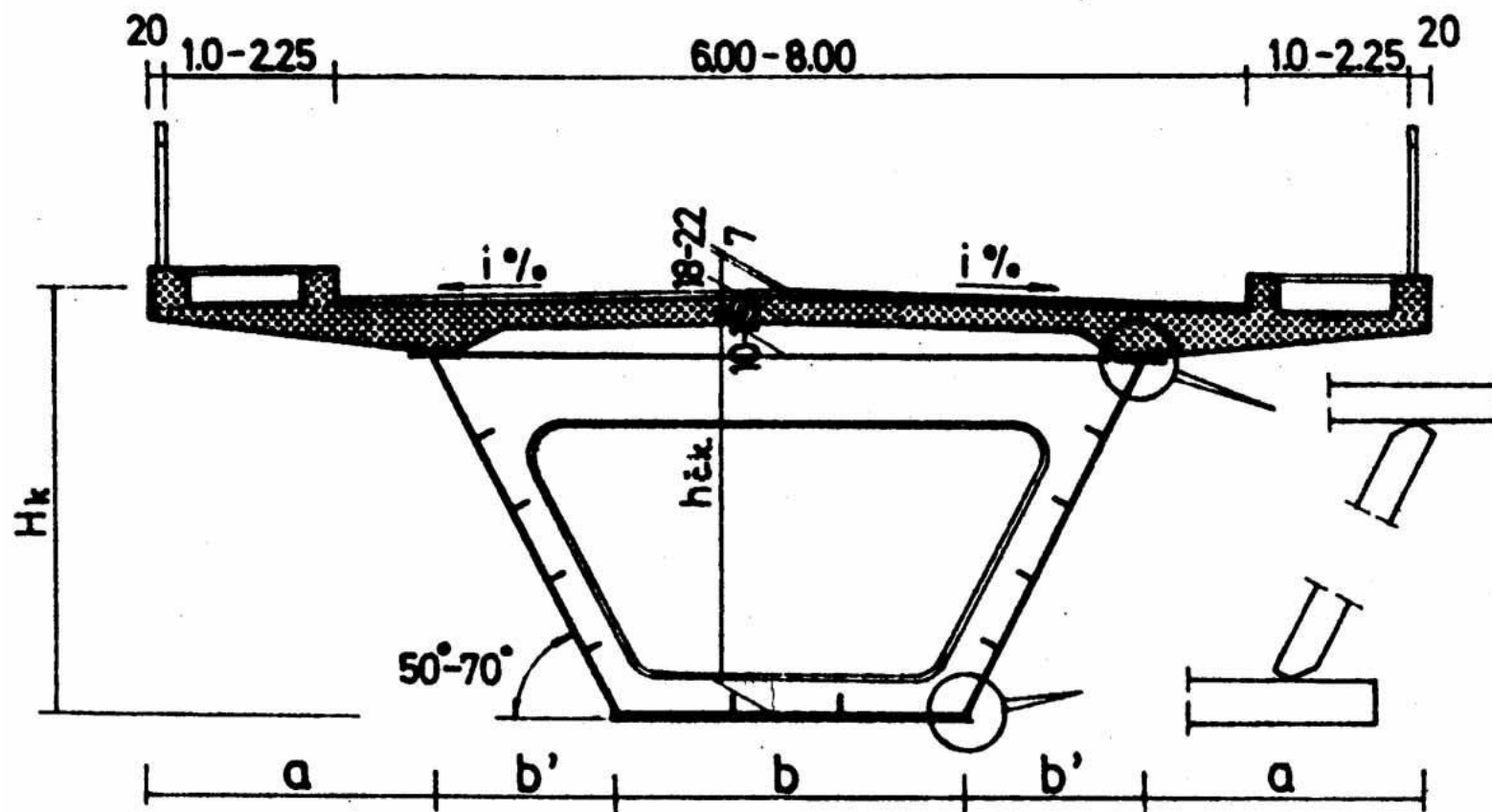

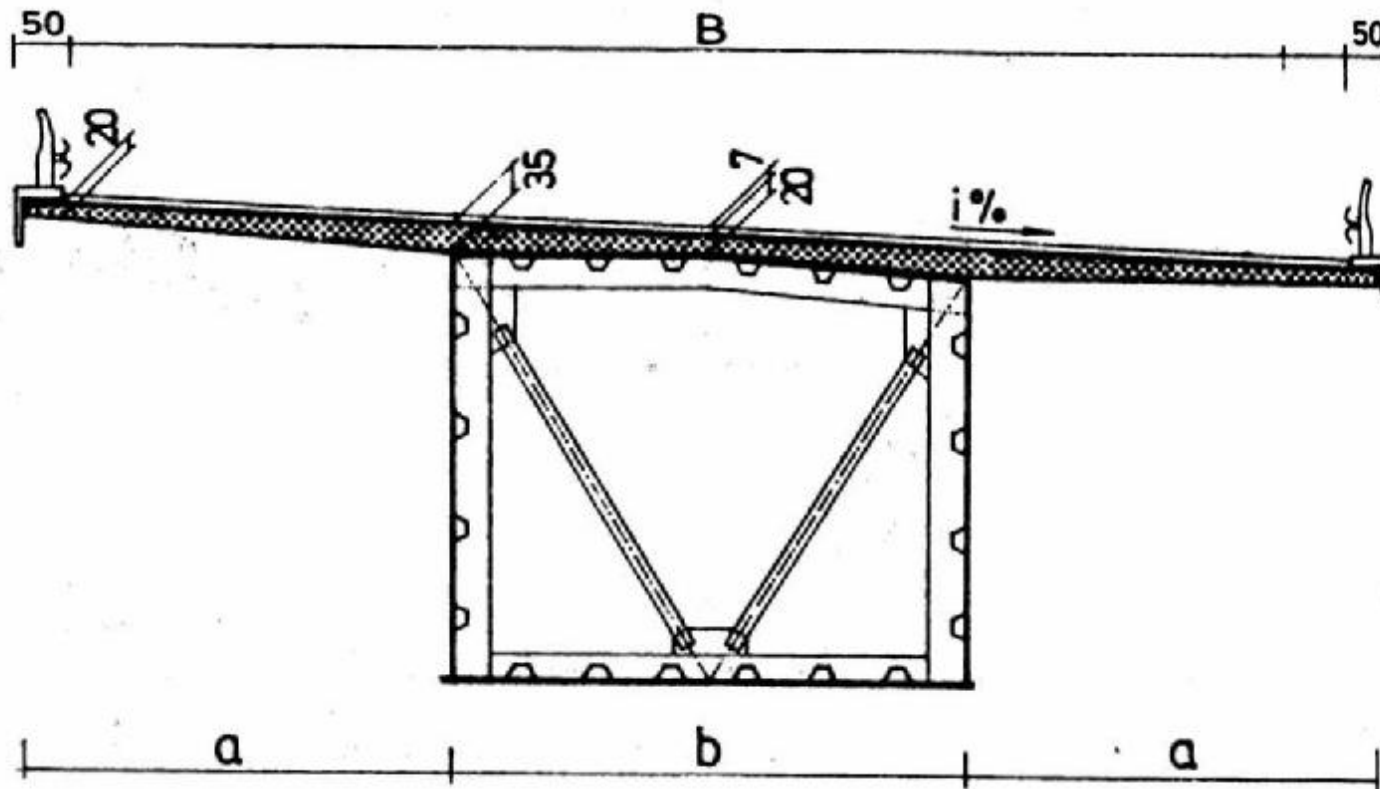
Сандучасти попречни пресек спрегнутог друмског моста

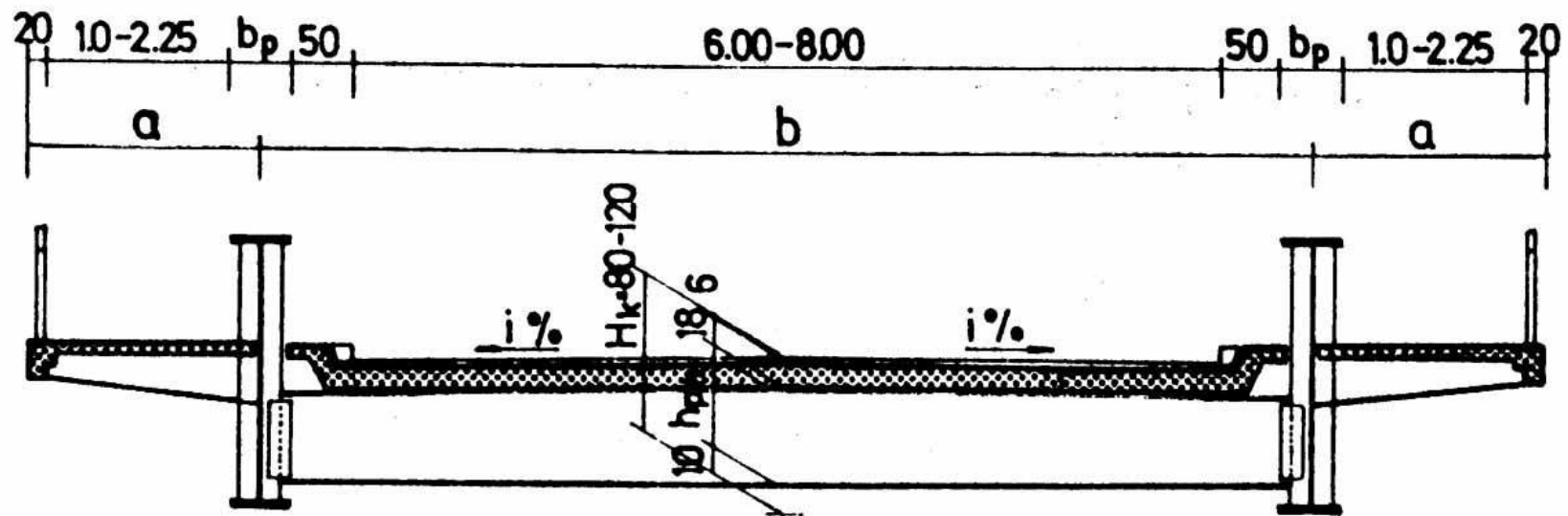
Сандучасти попречни пресек спрегнутог друмског моста – коса ребра

Сандучасті поперчний пресек са горњом челичном плочом (монтажа лансирањем)

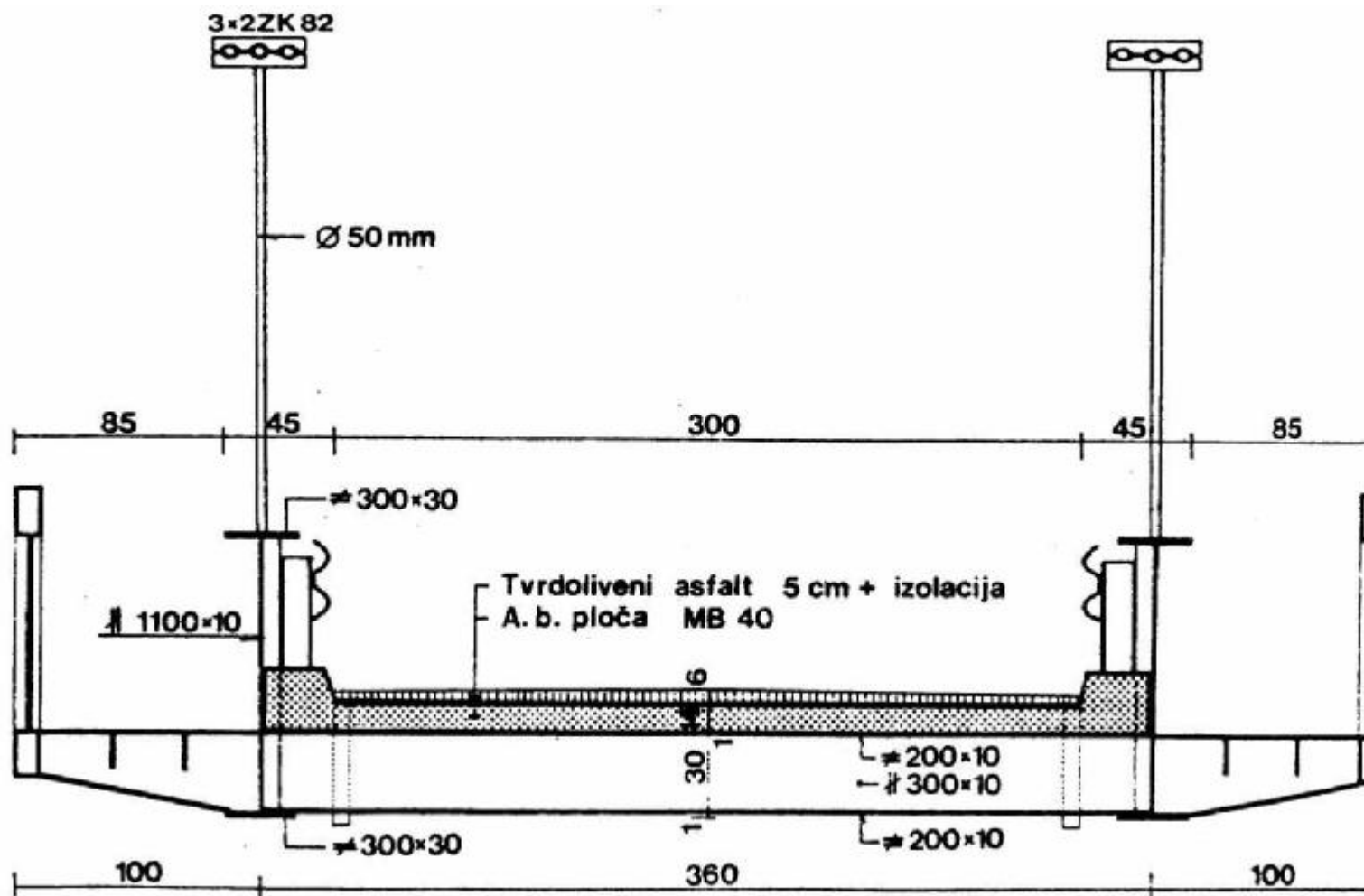

Пример друмског моста са малом грађевинском висином

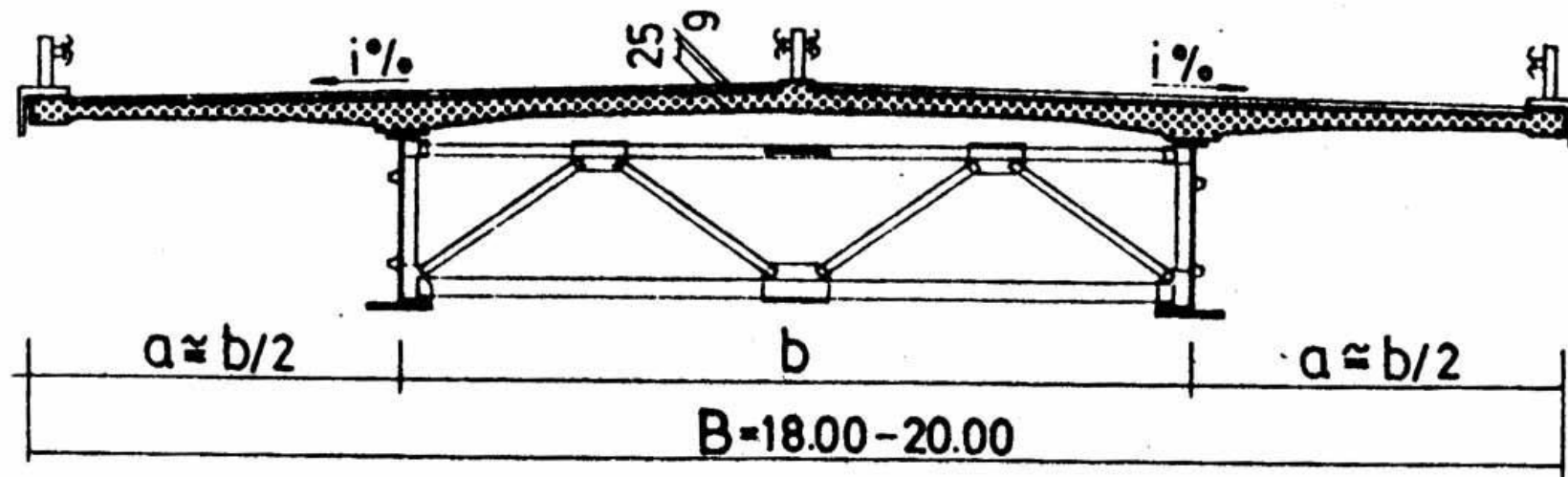

Спрезање АБ плоче само са попречним носачима!

Спрезање АБ плоче са попречним носачима код висићег моста

Пример попречног пресека спрегнутог моста за саобраћајнице велике ширине

Пример попречног пресека спрегнутог моста за саобраћајнице велике ширине

